

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

A GAZDASÁGIRÁNYÍTÁSI RENDSZER VÁLTOZÁSAI AZ EURÓPAI KGST-ORSZÁGOK MEZŐGAZDASÁGÁBAN¹

NAGY JÁNOS dr.

A termelőerők gyors ütemű fejlődésével egyidejűleg a mezőgazdaságban is tért hódító új típusú termelés-szervezeti formák megkövetelik a gazdaságirányítási rendszer változtatását, mert az állandóan változó gazdálkodási-termelési tevékenység nem szorítható merev, változatlan keretek közé. Ezzel magyarázhatók azok az intézkedések, amelyeket 1970-től kezdve a KGST-országok gazdaságirányítási rendszerük továbbfejlesztése érdekében hoztak.

Ezek a gazdaságpolitikai határozatok a tervszerű irányítás továbbfejlesztését és a gazdálkodás feltételrendszerébe tartozó szabályozók módosítását célozták.

A tanulmány az 1971–1975. évek folyamán a KGST-országok gazdaságirányítási rendszerében bekövetkezett változásokat és egyben e változásoknak a mezőgazdasági termelés eredményeiben jelentkező hatását mutatja be.

A TERVSZERŰ IRÁNYÍTÁS TOVÁBBFEJLESZTÉSE

A gazdaságirányítási reform, de az azt megelőző évek tapasztalatai is igazolták a fejlődés egyes újabb szakaszaira szóló átfogó gazdaságpolitika előzetes meghirdetésének szükségességét. Ezzel magyarázható, hogy már 1970-től kezdve jelentős intézkedések történtek a szocialista országok gazdaságirányítási rendszerének különböző jellegű és szintű továbbfejlesztésére.

Bulgáriában a BKP KB 1970. áprilisi ülésén határozat született az agrár-
ipari komplexumok (APK) létrehozására. A mezőgazdasági termelés ipari alapon való szervezése — a számos mezőgazdasági-műszaki problémán túl — szükségessé tette a központi tervezés olyan irányú fejlesztését, amely elősegíti az agrár-
ipari komplexumok létrehozásával egyidejűleg jelentkező koncentrációs és szakszerűsítési folyamatok kibontakozását. Ebben különösen nagy szerepet kaptak a tudományosan megalapozott éves és hosszú távú tervek.

A tervezési rendszer fejlesztését szolgálja a VII. ötéves terv kidolgozására (1976–1980) elfogadott új Tervezési Szabályzat. Ennek lényeges, a korábbiól eltérő eleme a komplex célprogramok készítése. A Tervezési Szabályzat értelmében az alapvető országos komplex programokat 10–15 éves időtartamra állítják össze és az ötéves tervekben a komplex program adott időszakra vonatkozó része

¹ A cikk az Agrárgazdasági Kutató Intézetben e témában készült tanulmány főbb megállapításait összegezi.

kerül kidolgozásra. A tervezés során különös figyelmet fordítanak a KGST-országokkal közösen kidolgozott hosszú távú célprogramok megvalósítására. Az országos programok mellett ágazati rendszerekre, csak gazdasági komplexumokra, illetve egyes problémák megoldására részprogramokat dolgoznak ki.

A tervezés jelenlegi rendszerének egyik fő jellemzője a központi tervezés további erősítése, ami abban jut kifejezésre, hogy a korábbi 16-tal szemben 24-re emelkedik a kötelező mutatók száma.

A *Német Demokratikus Köztársaság* gazdaságirányításában a középtávú tervek mellett fokozódó szerepet játszanak az éves tervek és e tervek alapján dolgozzák ki az irányítási rendszer fejlesztésére vonatkozó intézkedéseket. A központi irányítást alapvetően továbbra is a tervlembontásos rendszer jellemzi, a tervekben a gazdasági tevékenység feltételrendszerét is kimunkálják.

Lengyelországban a gazdaságirányítási rendszer továbbfejlesztésében (illetve szélesebb körű bevezetésében) jelentős előrelépést jelentett a LEMP VI. Kongresszusa. Az eddigi központi tervezés jelentősen behatárolta az üzemek önállóságát, kezdeményezését, megnehezítette az önálló elszámolás alkalmazását. A kongresszus határozata szerint a központi irányítás legfőbb eszköze az ötéves terv, a gazdaságirányító szerveknek azonban egyre nagyobb súlyt kell helyezniük a távlati fejlesztési célkitűzések kimunkálására. A tervfeladatok megvalósításában fokozódó szerepet szánnak a gazdasági-pénzügyi szabályozóknak, csökkentik a tervlembontásos feladatok számát.

Romániában az RKP X. Kongresszusa határozatot hozott a mezőgazdasági szervek és a termelőszövetkezeti szövetségek megszilárdítására. A megyei mezőgazdasági igazgatóságok és az egyéb megyei szervek feladata a termelésszervezéssel kapcsolatos tevékenység ellátása, a megyei termelőszövetkezeti szövetségek — mint érdekképviselői szervek — pedig a szövetkezeti élet szervezése, a közgyűlés szerepének növelése. A mezőgazdasági termelés hatékonyabb fejlesztését szolgálta a mezőgazdasági gépállomások átszervezése is.

A *Szovjetunióban* az SZKP XXIV. Kongresszusa határozata értelmében kidolgozták évenkénti részletes bontásban a szovjet népgazdaság fejlesztésének ötéves tervét (1971—1975). A terv lényeges részét a mezőgazdaság komplex fejlesztésének terve alkotja. A mezőgazdaság fejlesztési tervét a nyersanyag-feldolgozó iparágakkal, valamint a mezőgazdaság anyagi-műszaki bázisát létrehozó ipari vállalatok fejlesztési tervével összehangolják. 1971 óta komplex módon tervezik a mezőgazdasági beruházásokat is, amelyek a fejlesztési célkitűzések megvalósítása mellett infrastrukturális létesítmények létrehozását is magukban foglalják. A középtávú terv mellett a mezőgazdasági termelés fejlesztésének perspektivikus, 10—15 évre szóló tervét is kidolgozzák, amelynek célja az agrár- és ipari komplexumhoz tartozó ágazatok harmonikus fejlesztése.

Csehszlovákiában a mezőgazdaság tervszerű irányítási rendszerének továbbfejlesztésére (1971-ben) hozott kormányhatározat a korábbinál nagyobb szerepet szán a közép- és hosszú távú tervezésnek, amely meghatározza a mezőgazdasági üzemek éves tervezését, illetve gazdálkodási tevékenységét.

A GAZDÁLKODÁS FELTÉTELRENDSZERÉBE TARTOZÓ SZABÁLYOZÓK MÓDOSÍTÁSA

A gazdaságirányítási rendszer fejlesztésére hozott intézkedések közül erőteljesen növekedett a feltételrendszer körébe tartozó szabályozók, mindenekelőtt az ár- és egyéb pénzügyi szabályozók szerepe.

Bulgáriában 1974-ben módosították a vetőmagvak és szaporítóanyagok korábbi felvásárlási árait, mert ösztönző hatásuk kicsi volt. A felvásárlási árak emelése átlagosan meghaladta a 12%-ot, a zöldségmagvak esetében a 21%-ot, az ipari növényeknél a 16%-ot, a szemes takarmányoknál pedig a 15,5%-ot. Az 1976-tól érvényes Tervezési Szabályzat tovább növeli a közgazdasági ösztönzők szerepét, ugyanis előírja, hogy a tervtúlteljesítésekből eredő nyereség 70%-át a termelőkollektíva rendelkezésére kell bocsátani.

A *Német Demokratikus Köztársaságban* 1971-től a korábbiaktól alapvetően eltérő szabályozási politikát valósítanak meg, ugyanis a középtávú tervidőszakon belül szinte éves bontásban meghirdetik a mezőgazdasági termelés teljes feltételrendszerét. Érinti ez az egyes mezőgazdasági termékek felvásárlási árának alakulását, az árkiegészítés mértékét, valamint a hitelnyújtás feltételeit. Az iparszerű termelési módszerek alkalmazásának elősegítése érdekében az e célokat szolgáló berendezések beszerzésére felvett hosszú lejáratú hitelek kamatait 0,5–3,5%-kal csökkentették. Ugyancsak kedvezményes hitelbírálásban részesítik a közös vállalkozásokat is.

Az 1973–1975. években kidolgozott közgazdasági szabályozók célja a mezőgazdasági termelés szakosítása és fejlesztésének elősegítése a gazdaságközi kooperáció bázisán. A jelenlegi árképzés egyre inkább a szakosított gazdaságok és az iparszerű termelés követelményeihez igazodik. 1973-tól (a kooperáció bázisán) megvalósuló iparszerű termelésre való áttérés esetén csökkentik a fontosabb gépek és eszközök árát. Pl. a K–700, 701-es traktorokét 36%-kal, a silókombájnokét 18%-kal. Csökkentették több állattenyésztési berendezés és növényvédő szer árát is. Az iparszerűen termelő állattenyésztési telepek hároméves időtartamra külön ártámogatást is kapnak. Azon gazdaságok számára, ahol a hitelterhek akadályozhatják a kooperációban való részvételt, hiteltörleszt helyeznek kilátásba.

Lengyelországban az 1971–1975-ös évek során több ízben felemelték a mezőgazdasági termékek felvásárlási árát, kedvezőbbé tették a beruházási és hitel-feltételeket. 1976 során ismét jelentős ármódosításokat hajtottak végre, amelyek révén a mezőgazdasági üzemek csaknem 12 milliárd zloty többlet-árbevételhez jutottak. Ezen túlmenően sokoldalú állami támogatást nyújtanak a különböző termelési kooperációban részt vevő gazdaságoknak.

Romániában 1973-ban jelentősen emelték a felvásárlási árakat. A növendékmарha szerződéses árát (az átadási súlytól függően) 8,8 lejről 11,5-re, a szarvasmarhánál átlagosan 1,8 lejjel (élősúly/kg) emelték. A sertések szerződéses árait a termelőszövetkezetek esetében 10,3 lejről 11,2-re, az állami gazdaságok számára 9,7-ről 10,2 lejre emelték élősúly-kilogrammonként. A súlykategóriánkénti árdifferenciálás a 101–120 kg vágósúlyú sertések szállítását ösztönzi. Az egy évnél fiatalabb, legalább 20 kg súlyú (hús) bárány élősúlyának árát kg-onként 8 lejről 10-re emelték. A baromfifélék felvásárlási árát csökkentették. A tejtermelés növelése céljából 0,5 lejjel növelték a szerződéses tej utáni prémiumot, de azt csak azok a gazdaságok kapják, amelyek az istállóátlagot az előzőekhez képest legalább 150 literrel emelik.

A *Szovjetunióban* 1970 márciusától az állati termékekre új felvásárlási árakat állapítottak meg. A tej és a tejszín felvásárlási árát átlagosan 20%-kal emelték. Ugyancsak jelentős az áremelés a szarvasmarha és a juh esetében. A növendékmарhák értékesítésének ösztönzése érdekében súlykilogrammonként 35–50%-os felárat állapítottak meg. A gypjú felvásárlási árát átlagosan 20–30%-kal növelték. Ugyancsak lényeges, hogy az előírányzaton felül értékesített állati ter-

mékek után 50%-os felárat fizetnek a mezőgazdasági üzemeknek. 1972-től kezdve felemelték a cukorrépa felvásárlási árát és a terven felül értékesített mennyiségre 50%-os felárat vezettek be.

Csehszlovákiában 1970. január 1-től a vágómarhánál élősúly-kg-onként 1,3 koronát, a vágósertéseknél a korábbi 1,3 helyett 2,3 korona ártámogatást fizetnek, a vágóbaromfi ártámogatását viszont 1,5-ről 1,0 koronára csökkentették. Továbbra is érvényben maradt az ártámogatás a felvásárolt borjak, a kései burgonya, a kukorica és az export minőségű komló esetében. A fentieken kívül javították a tehén- és kocaállomány növelésére irányuló prémium és ártámogatás feltételeit. Ezek az intézkedések együttesen mintegy másfél milliárd koronával növelték a mezőgazdasági üzemek évenkénti árbevételeit.

A dolgozók anyagi érdekeltségének fokozása

Jelentősek azok az intézkedések is, amelyek a KGST-országokban a mezőgazdasági üzemek dolgozói anyagi érdekeltségének fokozását, szociális helyzetének további javítását irányozzák elő.

A *Német Demokratikus Köztársaságban* határozatot hoztak az állami gazdaságok és a III. típusú termelőszövetkezetek jövedelemelosztásának egységesítésére, ezáltal is elősegítik a termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok közötti együttműködés kibontakozását. Ugyancsak a kooperációs folyamat alakulását segíti elő az is, hogy az együttműködésben részt vevő I. típusú termelőszövetkezetekben fokozatosan a III. típusú szövetkezetekben érvényben levő jövedelemelosztásra térnek át.

Romániában a termelőszövetkezetek pénzeszközeinek gyarapodását segítette a RKP KB 1972-ben hozott határozata, amely szerint a termelőszövetkezetek hitel-visszafizetési kötelezettségéből 1150 milliót töröltek és 350 millió lej vissza nem térítendő hitelt nyújtottak a szövetkezeti tagság nyugdíjalapjának növeléséhez.

1976. január 1-ével új munkadíjazási törvény lépett életbe, amely szerint a szövetkezeti tagok jövedelme nem haladhatja meg az azonos szakmában és beosztásban tevékenykedő állami gazdasági dolgozók jövedelmét.

A törvény hangsúlyozza, hogy a vezetők munkadíja nem haladhatja meg az átlagos dolgozó munkadíjának 2,5-szeresét.

A *Szovjetunióban* 1970-ben hozták létre a mezőgazdasági dolgozók egységes társadalombiztosítási rendszerét, ezáltal a népgazdaság többi termelési ágában dolgozókhoz hasonló feltételeket teremtettek a parasztság számára is. Az ehhez szükséges, mintegy 350 millió rubeles alapot a felhasznált munkabértömeg 2,4%-os adóztatása képezi.

Csehszlovákiában 1972-ben hozták azt a határozatot, hogy a még munkaegység szerinti díjazást alkalmazó termelőszövetkezetek is térjenek át a garantált pénzbeli munkadíjazásra, továbbá, hogy azonosan sorolják be és értékeljék a munkákat a mezőgazdaság egész területén, így megszüntethetők a munkadíjazásbeli indokolatlan különbségek és gyorsítható a kooperációs kapcsolatok fejlesztése. 1973 második felétől kezdve intézkedéseket hoztak a termelőszövetkezeti munkadíjak indokolatlan növekedésének mérséklésére. Ezt a célt szolgálta az 1975-ben bevezetett új mezőgazdasági és kereseti adó is.

**AZ INTÉZKEDÉSEK EREDMÉNYEI ÉS A GAZDASÁGIRÁNYÍTÁSI RENDSZEREK
TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK IRÁNYA**

A KGST-országok az 1971—1975-ös években jelentős eredményeket értek el a mezőgazdasági termelés növelésében. Az 1971—1975-ös évek átlagában a bruttó termelésnövekedés mértéke az előző öt éves terv időszakához képest, százalékban:

Bulgária	12
Magyarország	18
NDK	12
Lengyelország	18
Románia	25
Szovjetunió	13
Csehszlovákia	15

A KGST-országok átlagában a növekedés mértéke 14%-os volt².

A vizsgált öt éves időszakot két rendkívül ellentétes időszak jellemezte. Az 1971—1973-as évek fő vonása a fejlődés dinamizmusa volt. A mezőgazdasági bruttó termelés évi átlagos növekedési üteme ebben a három évben a következő volt (%): Bulgária 2,6; Magyarország 5,6; az NDK 3,8; Lengyelország 6,5; Románia 9,1; a Szovjetunió 3,6; Csehszlovákia 3,6. Az 1974—1975-ös évek rendkívül kedvezőtlen időjárása következtében a további célkitűzéseket nem valósították meg, sőt esetenként jelentős visszaesés mutatkozott, ami végülis a várhatónál szerényebb eredményekhez vezetett. A jelentős egyenetlenség megmutatkozott a főbb növényi termékek 1971—1975-ös évek termelési eredményeiben is (1. táblázat).

1. táblázat

**A FŐBB NÖVÉNYI TERMÉKEK TERMELÉSI EREDMÉNYEI
(1971—1975)**

(Index: 1966—1970=100)

Megnevezés	Bulgária	Magyarország	NDK	Lengyelország	Románia	Szovjetunió	Csehszlovákia
Gabona							
és hüvelyesek	115,7	137,2	125,3	122,3	115,6	108,3	132,7
Zöldség összesen	102,3	104,3	104,3	99,5	128,2	118,0	91,0
Gyümölcs összesen	88,0	110,3	86,0	93,0	99,5	127,5	79,0

Lényegesen kedvezőbb az állattenyésztésben, illetve az állati termékek termelésében elért eredmények alakulása (2. táblázat).

A fontosabb állati termékek termelésének alakulását 1975-ben a 3. táblázat mutatja.

Az állatlétszám és a termelési eredmények alakulásának összehasonlítása azt mutatja, hogy a szarvasmarhatartásban az évek óta fennálló problémák egyes országokban 1975-re sem oldódtak meg. Így például Bulgáriában és Romániában a tejhozam változatlanul az 1970. évi szint körül mozgott, de nem következett be lényeges változás a marhahústermelésben sem. Ebben az időszakban, a korábbi-

² A KGST Titkárság Mezőgazdasági Osztályának jelentése alapján.

AZ ÁLLATLÉTSZÁM NÖVEKEDÉSE
(1975)

2. táblázat

(Index: 1970=100)

Megnevezés	Bulgária	Magyarország	NDK	Lengyelország	Románia	Szovjetunió	Csehszlovákia
Szarvasmarha	127,5	99,6	106,6	124,9	117,4	111,9	106,2
Sertés	164,2	95,1	118,8	156,2	138,6	85,8	120,8
Baromfi	113,1	91,5	109,5	113,9	144,7	113,3	102,3

A FONTOSABB ÁLLATI TERMÉKEK TERMELÉSÉNEK ALAKULÁSA
(1975)

3. táblázat

(Index: 1970=100)

Megnevezés	Bulgária	Magyarország	NDK	Lengyelország	Románia	Szovjetunió	Csehszlovákia
Hús és szalonna (vágósúlyra átszámítva)	138,0	141,7	135,2	140,3	154,9	122,6	122,8
Ebből:							
marhahús	103,7	119,1	121,6	135,5	117,6	120,0	119,1
sertéshús	184,8	157,9	138,9	140,1	160,9	126,5	125,9
baromfi	132,2	125,0	149,4	184,0	223,8	142,4	130,1
Tej	110,5	106,3	109,7	109,4	117,1	109,3	111,7
Tojás	114,8	122,0	113,6	115,4	155,4	141,3	120,5

tól eltérően, az országok jelentős részében nem a baromfi-, hanem a sertésállomány számszerű növekedése volt a legdinamikusabb. Ebben az ágazatban nyilvánvalóan érződik az iparszerű termelési módszerek térhódítása.

A mezőgazdasági, illetve az élelmiszer-termelésben elért eredmények tükröződnek a főbb termékek egy főre jutó fogyasztásának alakulásában is (4. táblázat).

Ebben az időszakban szembetűnő a húsfogyasztásnak a korábbi évektől eltérő mértékű növekedése. Bulgáriában és Lengyelországban az évi átlagos növekedés a 3 kg-ot is meghaladta. Ezzel szemben a zöldségfogyasztás csekély emelkedése, illetve stagnálása a jellemző.

Az eredmények értékelésénél azt is figyelembe kell venni, hogy a KGST-országok többségében az 1971–1975. években a mezőgazdasági beruházások volumene jelentős mértékben növekedett. Ennek eredményeként az öt év alatt átlagosan mintegy 60%-kal emelkedett az erőgépek és erőforrások összteljesítménye. Növekedett az egy ha szántóra és ültetvényre felhasznált műtrágya mennyisége is.

Tovább növekedett az öntözött és lecsapolt területek nagysága is.

Az 1971–1975-ös tervidőszakot azonban az elért eredmények mellett az állandóan jelentkező gabona- (illetve takarmány-), zöldség- és gyümölcshiány jelle-

Év

1970

1975

1970

1975

1970

1975

1970

1975

* H

** H

mezte, d
lémák o
hatók fig
kenységg
Erre
mint a
a közép
ségének

A Sz
jobban e
sági nye
összeha
lasi form
(rendkívi
zése, am
egy szá
kaszaína

A me
ségessé t
lesztését,
hangolt k

A me
sághközi,
KGST-ors
Bulgáriáb
ipari kom
agráripari

A FŐBB TERMÉKEK EGY FŐRE JUTÓ FOGYASZTÁSÁNAK ALAKULÁSA

4. táblázat

Év	Bulgária	Magyarország*	NDK*	Lengyel-ország	Románia	Szovjetunió	Csehszlovákia*
<i>Hús és húskészítmény (hús-kg-ra átszámítva, kg/fő)</i>							
1970	43,7	57,6	66,1	61,2	.	48,0	71,9
1975	60,6	70,5**	77,8	78,4	.	57,0	82,0
<i>Tej és tejtermék (friss tejjel átszámítva, kg/fő)</i>							
1970	161	110	.	413	.	307	196
1975	198	125	.	432	.	315	212
<i>Tojás, db/fő</i>							
1970	122	247	239	186	.	159	277
1975	146	270	268	209	.	215	295
<i>Zöldség (frissre átszámítva, kg/fő)</i>							
1970	118	83,2	84,8	98,0	.	82,0	76,3
1975	127	.	96,6	94,0	.	87,0	78,0

* Húsfogyasztás szalonna nélkül.

** Hallal és halkészítményekkel együtt.

mezte, de nem volt zökkenőmentes a húsellátás sem. Nyilvánvaló, hogy a problémák okát alapvetően az időjárás szeszélyes alakulása képezte, de nem hagyhatók figyelmen kívül a gazdaságirányítással, a tervezéssel, a gazdálkodási tevékenységgel stb. összefüggő hiányosságok sem.

Erre utalnak az egyes országokban már foganatosított olyan intézkedések, mint a központilag lebontott tervmutatók számának növelése (Bulgáriában), a középirányító szervek feladatkörének pontosabb elhatárolása, valamint felelősségének meghatározása (Romániában).

A Szovjetunió és a többi KGST-ország párt- és gazdaságirányításában egyre jobban előtérbe kerül a mezőgazdaság, az élelmiszeripar (és egyéb mezőgazdasági nyersanyagot feldolgozó ipar), valamint ezen ágazatok háttérparának összehangolt, komplex fejlesztésére irányuló törekvés. E törekvés megnyilvánulási formája a termelés gazdaságközi kooperációk vagy agráripari egyesületek (rendkívül széles skálájú megjelenési formájuk van) alapján történő megszervezése, amelynek fő ismérve az iparszerű termelési módszerek bevezetése a termelés egyes szakaszaiba, vagy a teljes újratermelési folyamat korábban elhatárolt szakaszainak egységes termelési folyamattá történő szerves összekapcsolása.

A mezőgazdasági termelés gazdaságközi és ágazatközi szervezési formái szükségessé teszik a termelészervezés és irányítás ágazati rendszerének továbbfejlesztését, az ágazati és ágazatközi termelési és gazdálkodási tevékenység összehangolt komplex megvalósítását.

A mezőgazdasági termelés kooperációs (gazdaságközi) és integrációs (gazdaságközi, illetve ágazatközi) szervezeti formáinak széles körű elterjesztésére a KGST-országok döntő többségében az irányító szervek jelentős lépéseket tettek. Bulgáriában az 1970. év folyamán országos méretekben megszervezték az agráripari komplexumokat, a Szovjetunióban pedig 1976 közepétől elkezdődött az agráripari egyesületek országos méretű fokozatos létrehozásának folyamata. A

többi országban is fejlődésnek indult a kooperáció és az agráripari integráció különböző formája. Ez az átalakulás a célirányos közgazdasági és egyéb szabályozókon keresztül egyre nagyobb támogatást kap a gazdasági irányítástól. Az új termelésszervezeti formák az országok jelentős részében megkülönböztetett pénzügyi és beruházási támogatásban részesülnek. Az NDK-ban például szinte évente módosítják az egyes közgazdasági szabályozókat, a kedvezményeket azonban nem általában, hanem konkrét termelési tevékenységre, meghatározott eredmények elérése után újítják.

Az elmondottakból következik, hogy a KGST-országok gazdaságirányítási rendszerének a továbbiakban egyre nagyobb mértékben kell igazodnia a termelőerők jelenlegi fejlettségéhez. Az irányításnak, így a szabályozás teljes körének is elő kell segítenie a termelés olyan szintű koncentrációját, szakosítását, amely lehetővé teszi a termelőerők dinamikus fejlődését, a hatékony termelést, a társadalom igényeinek magas fokú kielégítését. Az új termelésszervezeti formák ezt azonban csak akkor tudják megvalósítani, ha kellő anyagi háttérrel rendelkeznek, ha a modern iparszerű termelésnek nem formális, hanem valós hordozói lesznek. A gazdaságirányításnak teljes eszközrendszerével ezt kell támogatnia.

Одновременно с развитием быстрого темпа производственных сил и в сельском хозяйстве распространяющиеся формы нового вида производственной организации требуют изменения системы экономического управления, поскольку постоянно изменяющуюся хозяйственно-производственную деятельность нельзя стеснять жесткими, неизменяющимися рамками. Этим объясняются те мероприятия, которые с 1970 года страны-члены СЭВ провели в интересе дальнейшего совершенствования своих систем экономического управления. Работа показывает происшедшие в течении 1971—1975 гг. изменения в системе экономического управления стран-членов СЭВ и вместе с тем влияние этих изменений на результаты сельскохозяйственного производства.

Der neue Typ der Organisationsformen, der gleichzeitig mit der raschen Entwicklung der Produktivkräfte in der Landwirtschaft auch an Boden gewinnt, erfordert die Veränderung des ökonomischen Systems der Leitung, weil die ständig veränderliche wirtschaftliche Produktionstätigkeit nicht in starren und unveränderlichen Grenzen eingeschränkt werden kann. Damit kann man diejenige Massnahmen erklären, die in den RGW-Ländern im Interesse der Weiterentwicklung des ökonomischen Systems der Leitung ab Jahre 1970 getroffen wurden. In der Abhandlung werden die Veränderungen in dem ökonomischen System der Leitung der RGW-Länder in den Jahren 1971—75 und gleichzeitig die Auswirkungen dieser Veränderungen auf die Produktionsergebnisse vorgeführt.

The new-type organizational forms — which spread simultaneously with the quick development of productive forces in the agriculture too — require changes in the economic management system, because the continually changing management and production activity cannot be kept within rigid and unchangeable bounds. By this fact there can be explained the measures taken by the member-countries of COMECON from 1970 in order to develop their economic management systems. The study outlines the changes in the economic management systems of COMECON-countries in the years 1971—75 and at the same time the effect of these changes, appearing in the results of agricultural production.

A befolyás a külön hatékony tényező

Viz hatékony hogy a hasonló megtalál létrejöv a term meg as zentá bruttó az eszk

Az a körül erőforr: dasági adó erő repel.

Az 1470 ter tényező az e kor

A